

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Липень 2023 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 46
Департамент статистики та звітності

Головне

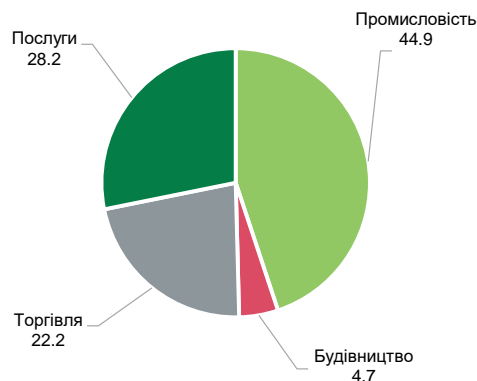
У липні, після трьох місяців поспіль позитивних очікувань, бізнес стримано оцінив результати діяльності своїх підприємств у найближчій перспективі. **Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) знизився до 48.8** (у червні – 50.8).

- Перегляд ціноутворення для бізнесу на ринку електроенергії, повернення на довоєнне оподаткування цін на пальне, зупинка зернового коридору, посилення обстрілів інфраструктурних об'єктів, а також значний дефіцит кваліфікованих кадрів несприятливо вплинули на очікування підприємств.
- Будівельні компанії та підприємства торгівлі зберегли позитивні оцінки щодо своїх результатів на тлі сприятливих сезонних умов та сповільнення споживчої інфляції, при цьому очікування підприємств промисловості та сфери послуг погіршились.
- Більшість опитаних респондентів налаштовані на підвищення цін на власну продукцію та послуги внаслідок зростання закупівельних цін.
- Оцінки щодо зайнятості стримані. Збільшення кількості працівників очікують лише підприємства торгівлі. Натомість респонденти промисловості та сфери послуг очікують зменшення загальної чисельності працівників на своїх підприємствах. Не очікують змін керівники підприємств будівництва.

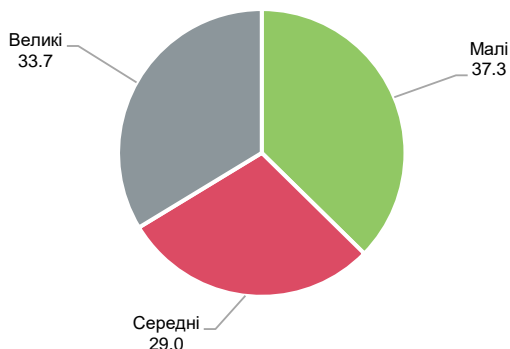
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

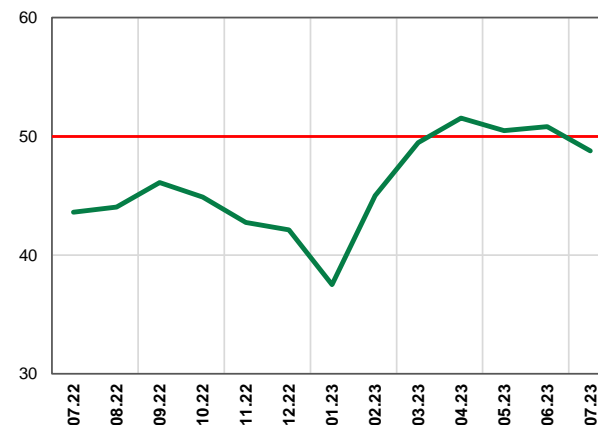
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 05 – 24 липня 2023 року
- Опитано всього: 490 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у липні порівняно з червнем

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Червень 2023	Липень 2023	Зміна м/м
Промисловість	36.8	51.0	48.2	-2.8
Будівництво	2.5	58.6	51.3	-7.4
Торгівля	25.2	52.5	51.6	-1.0
Послуги	35.5	48.9	47.3	-1.6
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		50.8	48.8	-2.0

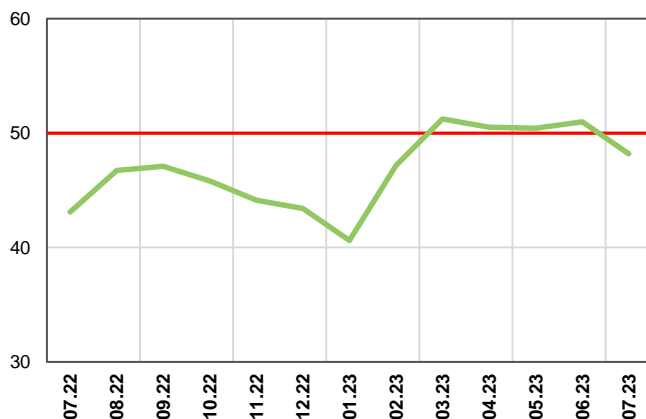
Індекс очікування ділової активності

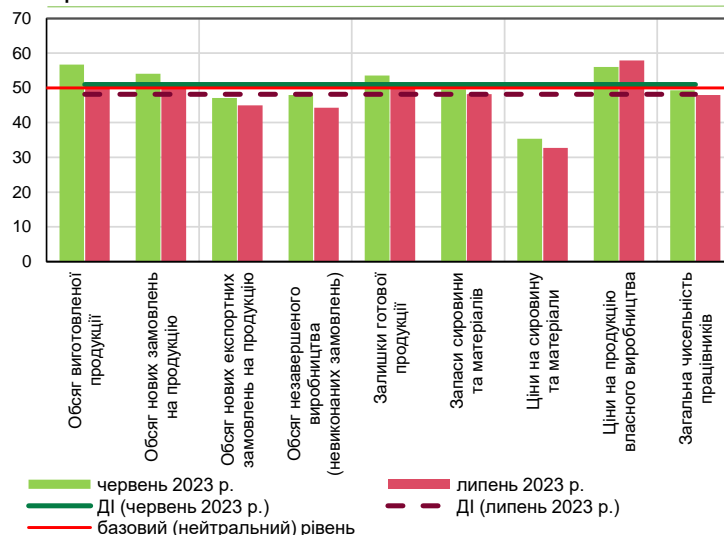
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

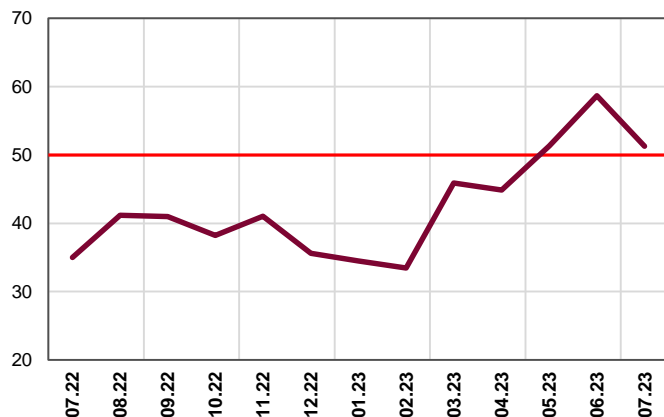
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

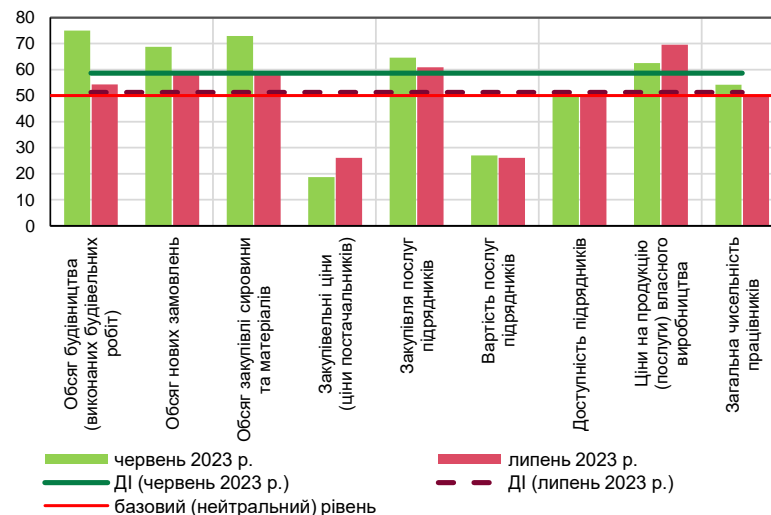
- Після чотирьох місяців оптимістичних оцінок підприємства промисловості очікують погіршення своїх економічних результатів у найближчій перспективі: ДІ сектору в липні опустився нижче рівноважного рівня і становив **48.2** (у червні – 51.0).
- Респонденти очікують менші обсяги нових експортних замовлень, а також погіршили свої оцінки щодо обсягів незавершеного виробництва (невиконаних замовлень): ДІ – 45.0 і 44.3 відповідно (у червні – 47.1 і 48.0 відповідно). Одночасно погіршились оцінки щодо запасів сировини та матеріалів: ДІ – 48.2 (у червні – 49.5).
- Підприємства налаштовані на подальше підвищення цін на продукцію власного виробництва на тлі вищих очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали: ДІ – 58.0 і 32.7 відповідно (у червні – 56.1 і 35.4 відповідно).
- Очікується незначне зростання обсягу виготовленої продукції: ДІ – 51.6 (у червні – 56.8). Обсяг нових замовлень очікується на рівні попереднього місяця: ДІ – 50.0 (у червні – 54.1).
- Зберігаються негативні оцінки щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 48.0 (у червні – 49.3).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

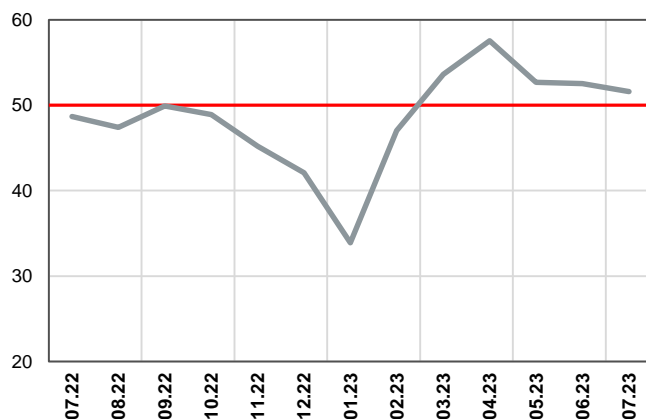
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

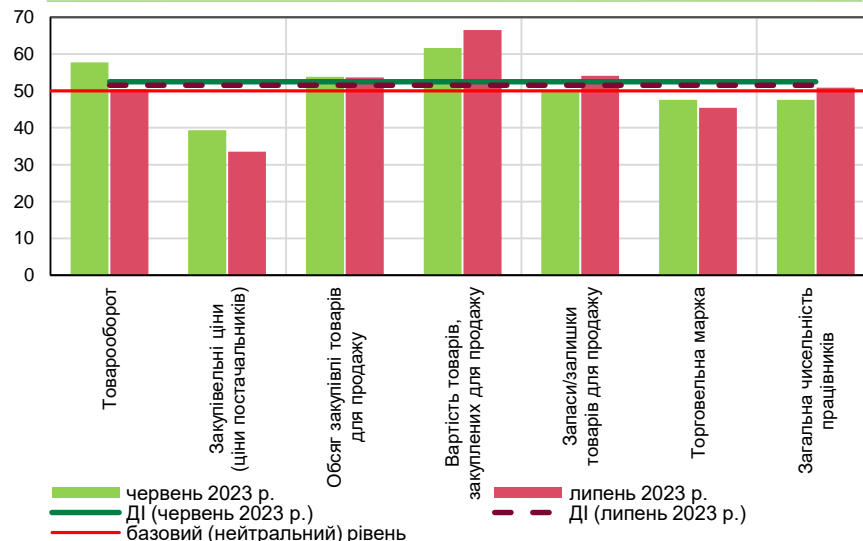
- Пожвавлення діяльності в будівництві доріг, мостів, тунелів і трубопроводів, а також сезонний фактор сприяли **позитивним оцінкам будівельників щодо результатів своєї діяльності, які зберігаються третій місяць: ДІ – 51.3** (у червні – 58.6).
- Респонденти сектору продовжують очікувати **зростання обсягів будівництва, обсягів нових замовлень, а також обсягів закупівлі сировини та матеріалів**, хоча й значно нижчими темпами: ДІ – 54.3, 58.7 та 58.7 відповідно (у червні – 75.0, 68.8 та 72.9).
- На тлі високих оцінок стосовно закупівельних цін, респонденти налаштовані на подальше **підвищення цін на продукцію власного виробництва**: ДІ – 26.1 та 69.6 відповідно (у червні – 18.8 та 62.5).
- Збереглися високі оцінки щодо послуг підрядників: ДІ – 26.1 (у червні – 27.1). Доступність підрядників залишилася на рівні попереднього місяця: ДІ – 50.0.
- Керівники підприємств сектору не планують змін загальної чисельності працівників: ДІ – 50.0 (у червні – 54.2).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

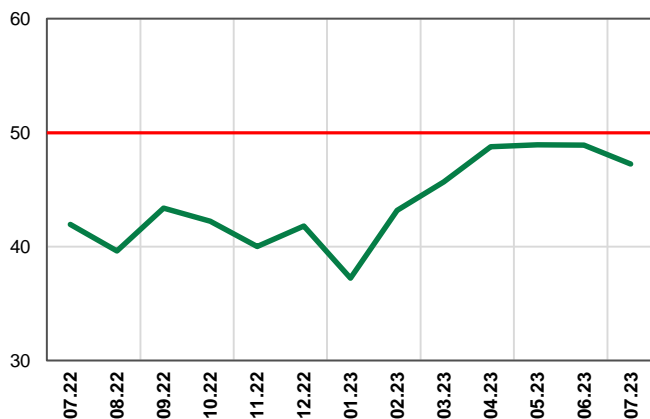
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

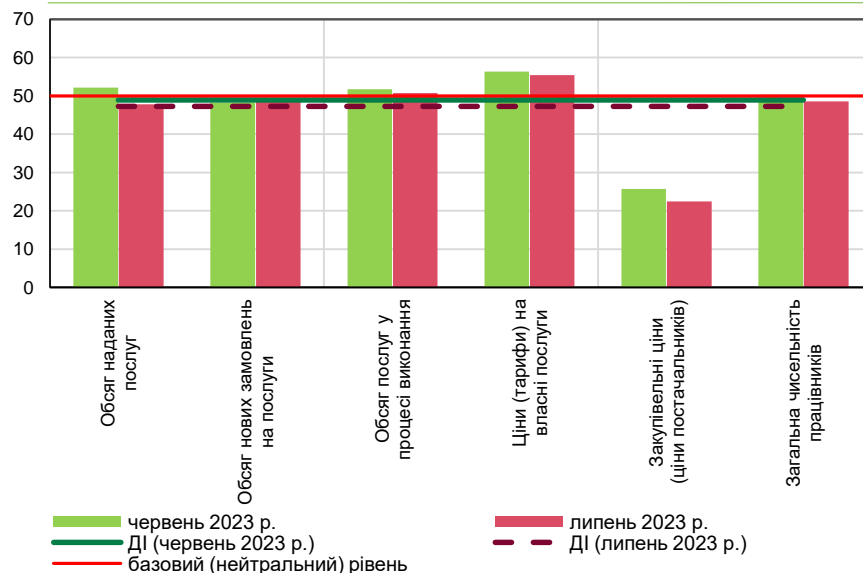
- Насичення ринку товарами та сповільнення темпів інфляції позитивно впливають на оцінки підприємств торгівлі щодо їхніх економічних результатів. **ДІ сектору знаходиться вище нейтрального рівня п'ятий місяць поспіль – 51.6** (у червні – 52.5).
- Очікується подальше зростання обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ – 53.7 (у червні – 53.9). Залишаються оптимістичними оцінки щодо товарообороту: ДІ – 50.5 (у червні – 57.8).
- Водночас респонденти очікують стрімкіше зростання вартості товарів, закуплених для продажу, на тлі здорожчання цін постачальників: ДІ – 66.5 і 33.5 відповідно (у червні – 61.7 і 39.3).
- Як і в попередні два місяці, очікується зниження торговельної маржі: ДІ – 45.4 (у червні – 47.6).
- На відміну від підприємств інших секторів економіки, **підприємства торгівлі очікують збільшення чисельності працівників: ДІ – 50.9** (у червні – 47.6).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг зберігають найстриманіші оцінки своїх економічних перспектив серед інших секторів економіки: **ДІ – 47.3** (у червні – 48.9), зважаючи на блокування зернового коридору, зростання цін на пальне та зниження попиту через слабку платоспроможність населення.
- Уперше з квітня поточного року респонденти були **негативно налаштовані щодо обсягів наданих послуг**: ДІ – 47.8 (у червні – 52.1). Одночасно очікується скорочення обсягів нових замовлень на послуги: ДІ – 48.9 (у червні – 48.2). Обсяг послуг у процесі виконання незначно зростає: ДІ – 50.7 (у червні – 51.8).
- Попри посилення очікувань щодо подальшого здорожчання закупівельних цін, у секторі прогнозують уповільнення темпів зростання тарифів на власні послуги: ДІ – 22.5 та 55.4 відповідно (у червні – 25.7 та 56.3).
- Негативні настрої щодо ділової активності підприємств визначили **песимістичні очікування щодо загальної чисельності працівників**: ДІ – 48.6 (у червні – 50.4).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у липні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	26	51	23
Обсяг нових замовлень на продукцію	22	56	22
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	11	68	21
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	9	71	20
Залишки готової продукції	21	56	23
Запаси сировини та матеріалів	20	56	24
Ціни на сировину та матеріали	40	55	5
Ціни на продукцію власного виробництва	22	72	6
Загальна чисельність працівників	10	77	14

Дані опитування підприємств будівництва у липні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	22	65	13
Обсяг нових замовлень	30	57	13
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	30	57	13
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	52	43	4
Закупівля послуг підрядників	26	70	4
Вартість послуг підрядників*	48	52	0
Доступність підрядників	9	83	9
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	39	61	0
Загальна чисельність працівників	13	74	13

Дані опитування підприємств торгівлі у липні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	25	51	24
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	36	61	3
Обсяг закупівлі товарів для продажу	28	52	20
Вартість товарів, закуплених для продажу	42	49	9
Запаси / залишки товарів для продажу*	18	55	27
Торговельна маржа	10	71	19
Загальна чисельність працівників	8	85	6

Дані опитування підприємств сфери послуг у липні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	20	57	24
Обсяг нових замовлень на послуги	21	56	23
Обсяг послуг у процесі виконання	20	62	18
Ціни (тарифи) на власні послуги	17	78	6
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	56	43	1
Загальна чисельність працівників	10	77	13

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)